



## EPILEPSIA, KOIRA

### Yleistä taudista

Epilepsia määritellään tilaksi, jossa on toistuvia kouristuskohtauksia. Mikäli tutkimuksissa ei löydetä selvää elimellistä tai aineenvaihdunnallista syytä eläimen kohtauksiin, tautia hoidetaan aitona eli idiopaattisena epilepsiana. Esimerkiksi aivotulehdukset, aivokasvaimet, myrkytykset, maksasairaudet ja monet aineenvaihduntasairaudet voivat aiheuttaa eläimellä epileptisiä kohtauksia.

Idiopaattista epilepsiaa voi esiintyä kaiken ikäisillä ja rotuisilla koirilla tahansa, yleisimmin oireet kuitenkin alkavat 6 ikävuoteen mennessä. Vanhemmalla iällä alkavat kohtaukset liittyvät useimmiten aivokasvaimen tai johonkin systeemisairauteen. Epilepsia on todettu joissakin tapauksissa perinnölliseksi, siksi sairaita uroksia ja narttuja ei tule käyttää jalostukseen.

### Kohtaukset

Epilepsiakohtausta edeltävää tilaa sanotaan "auraksi". Ennen kohtausta koira saattaa olla levoton, hakeutua lähelle ja vinkua. Aura voi kestää muutamasta sekunnista useisiin tunteihin. Itse kohtauksen oireet saattavat olla hyvinkin erilaisia. Yleisin on ns. yleistynyt kohtaus, jossa koira jäykistyy, kaatuu kyljelleen ja menettää tajuntansa, raajat tekevät ravausliikkeitä, koira pureskelee ja kuolaa sekä saattaa virtsata ja/tai ulostaa alleen. Kohtaus kestää tavallisesti 1-5 minuuttia. Mikäli kohtaus pitkittyy (epileptinen tila), on koira aina toimitettava eläinlääkärin hoitoon, koska tila aiheuttaa nopeasti palautumattomia elimellisiä muutoksia.

Kohtausten jälkeen koira saattaa kävellä edestakaisin ja olla hämmentynyt ja väsynyt. Tämä jälkitila saattaa kestää muutamasta minuutista useisiin päiviin. Epileptinen koira ei yleensä ole vaarallinen kohtausten aikana. Koiraa ei pidä kuitenkaan liikuttaa tai kosketella tarpeettomasti kohtausten aikana. Sitä pitää kuitenkin yrittää suojata loukkaantumiselta.

### Epilepsian hoito

Epilepsian hoidossa käytetään kouristuksia ehkäiseviä lääkkeitä, ja lääkitys on elinikäinen. Osalla potilaista tauti pysyy lääkityksellä hallinnassa, niin että kohtaukset harvenevat tai katoavat kokonaan. Kaikkien potilaiden kohdalla tautia ei kuitenkaan pystytä lääkityksellä täysin hallitsemaan.

Useimmilla markkinoilla olevista lääkkeistä riittävä lääkeainepitoisuus veressä saavutetaan kahdessa viikossa; siksi ensimmäisen kahden viikon aikana lääkityksen aloituksesta eläimellä saattaa vielä esiintyä kohtauksia. Jos kohtaukset jatkuvat vielä kahden viikon jälkeenkin, suositellaan veren lääkeainepitoisuuden määrittämistä mahdollisen lääkeannostuksen muuttamiseksi. Verinäyte suositellaan yleensä otettavaksi noin tuntia ennen lääkkeen antamista (varmistakaa ohjeet aikaa varatessanne). Lääkeainepitoisuuden ja maksa-arvojen seuranta suositellaan sopivan lääkitysannoksen löydyttyä kerran vuodessa, tarvittaessa useammin. Lääkeannoksen muuttamisesta on aina neuvoteltava eläinlääkärin kanssa. Lääkitystä ei saa koskaan lopettaa äkillisesti, koska se voi aiheuttaa kohtauksia. Vanhemmiten kohtaukset lääkityksestä huolimatta saattavat lisääntyä.

Lääkityksenä käytetään joko yhtä lääkettä, tai useampien lääkkeiden yhdistelmää. Oikean lääkityksen löytäminen saattaa viedä aikaa, koska taudinkuva ja hoitovaste vaihtelevat tapauskohtaisesti. Ulkoiset tekijät kuten stressi, muutokset elinympäristössä ja hormonitasapainon vaihtelut (esim. kiima-aika) voivat lisätä kohtausten ilmenemistä. Tämän vuoksi olisi hyvä pyrkiä minimoimaan kaikki ulkoiset tekijät, jotka saattavat vaikuttaa epäsuotuisasti taudin kulkuun (mm. leikkaamattomat nartut suositellaan steriloitavan, kun lääkitys on saatu aloitettua).